

No 32.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Maj 1873, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i gällande stadganden angående tillsättande af klockare, orgelnist och folkskolelärare.

I 24 kap. 30 § Kyrkolagen finnes stadgadt, att "orgelnisten väljes af kyrkoherden och församlingen, som honom lönar, allt som de derom kunna förenas", och i 31 § samma kap. heter det, att "klockaren skall i lika måtto af kyrkoherden och församlingen väljas." Huru detta skall tillgå bestämmes närmare genom Kongl. resolutionen på allmogens besvär den 20 November 1786 och Kongl. resolution den 20 Juni 1794 sålunda, att sedan kyrkoherden af de till klockaresysslan sökande föreslagit församlingen tre af de mest tjenlige och i alla afseenden skickligaste, skall han anställa laglig votering efter gårdatal i sockenstufvan, hvarvid kyrkoherden slutligen äfven aflemnar sin röst, hvilken i beloppet skall räknas lika med halfva församlingens, och som dervid allenast bör jemföras med beloppet af de församlingens röster, hvilka vid valet blifvit afgifna och lagligen erkända; hvarjemte i Kongl resolutionen den 7 Juli 1832 förklaras, att vid val till förenade klockare- och orgelnisttjänsters besättande kyrkoherden skall ega lika rösträttighet som vid klockareval. I fråga om val till folkskolelärare är i Kongl. stadgan angående folkundervisningen i riket den 18 Juni 1842 föreskrifvet, att, sedan skolstyrelsen upprättat förslag, val emellan de på förslaget uppförda skall anställas af församlingens i sockenstämma samlade röstegande ledamöter, hvarvid rösterna beräknas som vid klockareval, och ordförandens i skolstyrelsen röst gäller lika som kyrkoherdes vid klockareval. Genom Kongl. förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21

Mars 1862 är den förändring i dessa föreskrifter gjord, att valen förrättas å kyrkostämman.

Herr *Erik Olsson* från Örebro län har uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 58) föreslagit: "att stadgandet uti kyrkolagens 24 kap. 30 och 31 §§ tillika med resolutionerna af den 20 November 1786 och den 7 Juli 1832 måtte upphävas; och stadgandet om val af skollärare, då dermed äro förenade klockare- och organistbefattningar, må så ändras, att pastor ej må ega att afgifva mer än en hel röst för sitt embete utom den röst han eger att afgifva för pastorsbostället".

Lag-Utskottet, som enligt erhållen remiss har att öfver detta förslag sig yttra, får i sådant afseende erinra, att sedan Rikets Ständer genom underdånig skrifvelse den 6 Juli 1866 anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes meddela förändrade bestämmelser i den syftning, skrifvelsen närmare innehåller, angående ej mindre prestval än äfven val af orgelnist, klockare och annan kyrko-betjening samt folkskolelärare, så och efter det samtliga domkapitlen jemte hof- och Stockholms stads konsistorium afgifvit infordrade underdåniga utlåtanden i ämnet, har Kongl. Maj:t den 5 Januari 1869 öfverlemnadt ärendet till behandling af den för kyrkolagens omarbetning förordnade komité.

Då förevarande frågor således äro beroende på utredning af bemälda komité, samt lämpligt torde vara, att Riksdagen afvaktar utgången af sin redan gjorda underdåniga framställning i ämnet, föranlåtes Utskottet vördsam samt hemställa,

att omförmälda motion måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 1 Maj 1873.

På Utskottets vägnar:

H. G. von GEGERFELT.

Reservationer:

af Herr Grefve *Mörner*: "För min del anser jag att i motiveringen till utlåtandet bort, starkare än som skett, antydast att Utskottet biträder åsigtens om behöfligheten af en förändring i den kyrkoherde eller skolrådets ordförande tillerkända rösträtt vid val af klockare och skollärare, hvilken rösträtt visserligen under nuvarande förhållanden saknar grund vare sig i rättvisa, nytta eller billighet;"

af Herr *Sven Nilsson*; samt af Herr *Lars Persson*, Herr *M. Jonsson*, Herr *N. Petersson* och Herr *Westerdal*, hvilka instämde med Herr Grefve *Mörner*.

Herr *Philipsson* har begärt få antecknadt att han i frågans behandling inom Utskottet icke deltagit.

N:o 33.

Ank. till Riksd. Kansli den 1 Maj 1873, kl. 6 e. m.

Memorial, i anledning af Andra Kammarens återremiss af Lag-Utskottets utlåtande N:o 24, rörande väckta motioner om ändring af gällande stadganden angående skyldighet att deltaga i byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse.

I omförmälda utlåtande har Utskottet hemställt, dels att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse, med uttalande af den åsigt att staten bör öfvertaga skyldigheten att bygga och underhålla tingshus och häradsfängelse, så ock stadshäkte, anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes i sådant afseende